

Kateřina Hlavničková, Když se psalo Anno Uhui. Spolek Schlaraffia v českých zemích v letech 1859 – 1939, diplomová práce, Filozofická fakulta Jihočeské univerzity, České Budějovice 2012.

Posudek vedoucího diplomové práce

V roce 1859 vznikl v Praze spolek s názvem Schlaraffia, který dožal celosvětového rozšíření a přetrval až do dnešních dnů. Jeho dějiny na území českých zemí sleduje ve své diplomové práci Kateřina Hlavničková. Poodkryla v ní další z vrstev společenského života středních vrstev na konci devatenáctého a počátku dvacátého století. Ten kromě vážných snah osvětových, hospodářských či kulturních zahrnoval i zábavu a humor. Téměř karnevalové převrácení hodnot hierarchicky uspořádané společnosti v sobě nesl možná více liberálního smýšlení než reálné politické kroky, na straně druhé však jistě bujará zábava vedla k upevnění neformálních vazeb uvnitř nově se utvářející měšťanské elity.

Čeští i němečtí historikové Schlaraffii, ostatně stejně jako dalším spolkům v prostředí českých Němců, věnovali jen částečnou pozornost. To zvyšuje cenu poctivě zpracované materiálové studie, kterou jako svou diplomovou práci předložila Kateřina Hlavničková. Záběr její heuristiky je úctyhodný. Autorka poctivě prošla snad veškeré prameny, které byly namnoze torzovitě dochovány v českých, moravských a slezských archivech. A nejen to, podařilo se jí proniknout i do Všeschlaraffického archivu ve Švýcarském Bernu, kde je uložen materiál týkající se pražské Schlaraffie. Podařilo se jí shromáždit také rozsáhlý soubor vydaných pramenů, především seznamy členů, ceremoniální pravidla a schlaraffický tisk. Nutno podotknout, že se diplomantka velmi dobře vyrovnala s obtížemi, jež přinášela práce s jazykově obtížným materiálem, neboť prameny nebyly psány jen německy, ale též specifickou „Schlaraffenlatein“.

V předložené práci se Kateřině Hlavničkové podařilo přiblížit historii spolku, jeho organizaci, strukturu i spolkové rituály. Za velmi důležitou považuji část, v níž se zabývala jednotlivými členy spolku, jejich původem, povoláním, vyznáním a společenským postavením. V této kapitole nazvané Schlaraffičtí rekové autorka nejodvážněji vykročila z bezpečného hájemství popisnosti k vlastní interpretaci zjištěných fakt.

Předloženou diplomovou práci lze považovat za důležitý příspěvek ke kulturním dějinám Němců v českých zemích. Je postavena na poctivé znalosti pramenného materiálu.

Chybí jí však pevnější zařazení do širšího kontextu, což se projevuje nejzřetelněji v pokusu o komparaci v sedmé kapitole práce. Z kladů předložené práce je třeba naopak vyzdvihnout její literární zpracování a prokázanou znalost historikova řemesla. Velmi dobře jsou zpracovány textové a obrazové přílohy.

Vzhledem k původnosti tématu a náročnosti jeho zpracování hodnotím diplomovou práci Kateřiny Hlavničkové známkou **v ý b o r n ě**.

České Budějovice 23. 1. 2012

Mgr. Zdeněk Bezečný, Ph.D.